Initiatiefvoorstel

Collegeverg. d.d.	: N.v.t.
Registratiekenmerk	: 202369505
Gemeentebladnr.	: 2024/7
Afdeling opsteller	: Griffie
Bereikbaar onder	: +31455278511, griffie@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Wilma van der Rijt
Raadsvergadering d.d.	: 30 januari 2024
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Initiatiefvoorstel Evaluatie Commissie en protocol Integriteit gemeente Brunssum

2. **Uitgangssituatie**

a. Aanleiding

De commissie integriteit en het protocol (mogelijke) integriteitsschendingen door leden van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders van Brunssum zijn in 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. In de vorige raadsperiode zijn er door de burgemeester en toenmalige commissie integriteit ervaringen opgedaan wat betreft de werkwijze van de burgemeester, commissie het toepassen van het protocol. Deze ervaringen zijn overgedragen aan de huidige commissie integriteit. Op basis van die opgedane ervaring ligt de actualisatie voor.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Voor een heldere afstemming over taken en bevoegdheden van de burgemeester en de Commissie Integriteit ten aanzien van de behandeling van meldingen over (mogelijke) integriteitschendingen is een protocol opgesteld dat ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd. Een aantal aspecten van het functioneren van de commissie en het protocol, zoals rolverdeling tussen de burgemeester en de commissie evenals de in het protocol te doorlopen stappen, zijn voor verduidelijking en/of verbetering vatbaar.

3. **Gewenste situatie**

a. Wat willen we bereiken?

Verduidelijking en verbetering van het traject integriteitsmeldingen leden van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders van Brunssum.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming
   Raadsvoorstel 2018/57, vastgesteld op 3 juli 2018
2. traject tot dusverre
   De burgemeester en commissie integriteit hebben in een aantal bijeenkomst de overdracht en ervaringen vanuit de vorige raadsperiode geëvalueerd en verwerkt in het voorliggende geactualiseerde protocol.
3. rol/ bevoegdheden college van B en W
   Het college van Burgemeester en wethouder is in de gelegenheid om ten aanzien van dit initiatiefvoorstel een zienswijze af te geven. Deze is ten tijde van het opstellen van dit voorstel nog niet bekend en zal zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk ten tijde van de behandeling in de commissie ABA kenbaar gemaakt worden.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   De commissie integriteit en het protocol (mogelijke) integriteitsschendingen door leden van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders van Brunssum zijn in 2018
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja, de gemeente Brunssum staat voor een integer bestuur. In de Strategische visie wordt gesproken over een goed bestuurde gemeente. De integriteit vormt daar een essentieel onderdeel van. Dit voorstel levert daar een bijdrage aan.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
   Dit raadsvoorstel heeft geen financiële gevolgen

c. Argumenten en overwegingen

Gebleken is dat de verhoudingen tussen de commissie en burgemeester op punten om verduidelijking vraagt. Tevens zijn een aantal praktische aspecten naar voren gekomen die om aanvulling of verbetering vragen. Deze wijzigingen zijn in de bijlage geel gearceerd en op hoofdlijnen terug te vinden onder het kopje Opties en keuzes.

d. Opties en keuzes

Ten tijde van de evaluatie zijn met name de volgende aspecten besproken:

- De opzet van het protocol was een samenwerking op het gebied van integriteit(smeldingen) tussen de burgemeester als hoeder van de integriteit en een afvaardiging vanuit de gemeenteraad (de commissie). Er was echter op punten onduidelijkheid in de rolverdeling tussen de burgemeester en de commissie. Dit is in het nieuwe protocol aangescherpt, waarbij ervoor gekozen is dat bij integriteitsmeldingen de burgemeester de leiding heeft en de commissie als klankbord dient. Uitgangsprincipe bij besluitvorming blijft het vinden van consensus.
- Het afvaardigen van raadsleden versus externen in de commissie is heroverwogen. Daarbij is men tot de conclusie gekomen dat deze constructie gehandhaafd kan en dient te blijven. Het eigenaarschap ten aanzien van integriteit is niet alleen iets van de burgemeester, maar ook de gemeenteraad zelf. Op deze wijze wordt hier gezamenlijk invulling aan gegeven. De afspraak is dat wanneer een melding door een fractiegenoot gedaan wordt of een melding een van de eigen fractieleden betreft, het betreffende lid de commissie verlaat. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat dit goed functioneert.
- In het oude protocol was opgenomen dat de melding bij de griffier gedaan werd. Een melding wordt formeel gedaan bij de burgemeester, met tussenkomst van de griffier.
- De vorm waarin een melding gedaan werd was niet duidelijk. Er is nu een meldformulier opgesteld. Daarmee wordt de melding eenduidig en het formulier dient tevens als leidraad en hulpmiddel voor de melder zelf.
- Ten aanzien van de persoon tegen wie een melding gedaan kon worden is behoefte gebleken aan het stellen van kaders. Doelstelling van het protocol is verbetering van de integriteit van het eigen bestuur. Het protocol gaat er daarbij vanuit dat het niet dient ter afrekening, maar het lering trekken uit eventueel gemaakte fouten. In dat kader moet ook getracht worden oneigenlijk gebruik van integriteit uit te zuiveren. Derhalve wordt geadviseerd:
  - Dat een melding enkel gedaan kan worden tegen een personen die op dat moment dezelfde bestuurlijke rol vervuld als ten tijde van de gedraging.
  - Het niet persé dezelfde bestuursperiode hoeft te betreffen
  - Er ten aanzien van de melding een actueel en reëel belang moet zijn
- Het was mogelijk om een anonieme melding te doen. Dit is niet wenselijk gebleken. Hierdoor zou namelijk eerder misbruik van een melding gemaakt kunnen worden. Bovendien wordt hierdoor het opvragen van aanvullende informatie en het verrichten van hoor- en wederhoor bemoeilijkt. Voorgesteld wordt om toe te staan dat een eerste melding anoniem kan, maar op het moment dat er daadwerkelijk een (voor)onderzoek opgestart wordt, anonimiteit niet geaccepteerd wordt. Wenst men op dat moment anoniem te blijven, zal de procedure afgebroken worden.
- Er is getracht om duidelijker te omschrijven waar de gemeentelijke klachtenregeling (inzake gedrag en omgangsvormen op grond van hoofdstuk 9 Awb) ophoudt en het onderhavige protocol voortgaat. Met andere woorden, als iets als een klacht afgehandeld kan worden dan heeft dat de voorkeur. Uitzonderling hierop zijn de voorzitter van de gemeenteraad en raadsleden. Deze vallen niet onder hoofdstuk 9 van de Awb. Klachten inzake gedragingen en omgangsvormen zullen voor hen via het protocol afgehandeld worden.
- Het in 2018 aangekondigde protocol over houding en gedrag (omgangsnormen) heeft zijn weerslag gevonden in de nieuw opgestelde gedragscodes Raads- en commissieleden en college van B&W 2023.
- Er is de tussenstap van een Mediationgesprek ingebouwd. Hiermee kan eventuele onnodige escalatie in een melding voorkomen worden.

- Andere instrumenten die in het kader van integriteitsmeldingen buiten dit protocol ter beschikking staan zijn onder hoofdstuk 9 van het protocol opgesomd.
- Er is nog nadrukkelijker aangegeven dat noch de burgemeester, noch de commissie een inhoudelijk oordeel t.a.v. een melding en/of onderzoek geven. Zij zijn enkel procesverantwoordelijke en dienen zorg te dragen voor deugdelijke dossieropbouw, rapportage en indien noodzakelijk bevonden, duiding. Het is vervolgens aan de raad om zich hierover in een openbare zitting uit te spreken.

Aan het begin van deze raadsperiode zijn de volgende raadsleden door uw raad in de commissie integriteit benoemd:
- Mw. G. Di Palma
- Mw. V.J.G.M Braam
- Dhr. G.G. Luit

4. Bijlagen:
    1. Commissie en protocol Integriteit gemeente Brunssum 2024, inclusief bijlagen
    2. Notitie instellen Commissie Integriteit gemeente Brunssum 2018

Namens de commissie integriteit,

De raadsleden
Mw. G. Di Palma
Mw. V.J.G.M. Braam
Dhr. G.G. Luit

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/7
Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk : 202369505

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/7;

Gehoord de behandeling in de commissie ABA van 16 januari 2024

Besluit:
1. Het “het protocol (mogelijke) integriteitsschendingen door leden van de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders van Brunssum 2024” inclusief bijlagen en onder gelijktijdige intrekking van het “Protocol (mogelijke) integriteitschendingen door leden van de gemeenteraad of college van burgemeester en wethouders van Brunssum 2018”, vast te stellen;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van vul hier de datum van de raadsvergadering in 30 januari 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter Griffier